

Babka śniadogłowa, babka bycza, *Neogobius melanostomus*

OPIS Ryba z rodzaju *Neogobius* skupiającego 8 gatunków (tym 4 gatunków słodkowodnych z rejonu Morza Kaspijskiego). Dorasta do 25 cm długości. Ubarwienia ciała z reguły szarobrązowe z ciemnymi bocznymi plamami tworzącymi regularny marmurkowy deseń. Samce w okresie tarła są czarne z charakterystycznym białym skrajem

płetwy ogonowej. Wyróżniająca gatunek cecha ubarwienia to czarna plama, która występuje na pierwszej ch długości wzdłuż ciała (około 3 razy) niż pierwsza płetwa grzbietowa. Ciało wydłużone, walcowate w przekroju poprzecznym. Płetwy brzuszne poprzez zrośnięcie tworzą przyssawkę. Ciało ryby jest pokryte łuską drobniotką łuską.

BEHAWIOR Ryba ta nie posiada pęcherza pławnego co jest jej przystosowanie do życia w dennej strefie zasiedlanych przez nią akwenów. Rozpoczyna tarło porcyjne (samica w czasie jednego okresu rozrodczego kilkakrotnie składa ikrę, gdy temperatura wody przekroczy 9°C. W warunkach polskich trwa ono od maja do września tarło). Samce babki byczej aktywnie opiekują się złożoną ikrą. Gniazda, w których składana jest ikrą, stanowią twarde elementy dna pozwalające na przyklejenie do nich złożonych jaj. W czasie trwającej przynajmniej kilkanaście dni opieki nad rozwijającą się ikrą samce nie opuszczają rejonu gniazda stale przebywając w promieniu około 1 metra od gniazda. Pokarm babki byczej stanowią organizmy bentosowe (żyjące na dnie). Szczególnie małże mogą stanowić ponad 90% diety tego gatunku. Jest to gatunek dwuśrodowiskowy spotykany zarówno w wodach słodkich jak i wodach słonawych tj do promili zasolenia.

POCHODZENIE Naturalnie, babka bycza występuje we wszystkich płytkowodnych obszarach Morza Czarnego, Morza Kaspijskiego i zlewniach tych mórz. W Polsce po raz pierwszy stwierdzono występowanie tej babki w 1990 roku w okolicy Helu. Zakłada się, że ryby tego gatunku dostały się do Bałtyku w wodach balastowych statków przyplływających z rejonu jej naturalnego występowania.

OBCY GATUNEK INWAZYJNY

Gatunek silnie ekspansywny. Już w trzy lata od daty jej pierwszego stwierdzenia zaobserwowano gwałtowny wzrost liczebności w rejonie Gdyni. W 1997 roku babki bycze występowały coraz liczniej w wewnętrznej części Zatoki Puckiej, i już dwa lata później babka bycza obok ciernika *Gasterosteus aculeatus*, stanowiła dominujący gatunek w połowach. Informacje dotyczące pojawienia się tego gatunku w Zatoce Pomorskiej pochodzą z 1996 roku. W 2003 roku w połowach prowadzonych w polskiej części Zalewu Szczecińskiego zaczęły pojawiać się młodociane osobniki babki byczej. Wnika do wód śródlądowych, najwyższe położone stanowisko zostało znalezione 130 km od ujścia Wisły na wysokości Świecia W roku 2010 osobniki tego gatunku łowione były w Odrze na wysokości Widuchowej (60 km od ujścia Odry do Zalewu Szczecińskiego). Szkodliwy wpływ babki byczej związany jest poważnymi spadkami liczebności populacji gatunków rodzimych którymi się odżywia (małże, głównie omułek jadalny *Mytilus edulis*). Ze względu na preferencje pokarmowe, spożywanie przede wszystkim małży (głównie tego gatunku, który jest dominującym małżem w środowisku), dochodzi do istotnej zmiany w funkcjonowaniu ekosystemów. Babka bycza staje się również istotnym składnikiem pokarmu ptaków, szczególnie kormoranów wspierając ich dużą liczebność. Może być szkodliwa poprzez istotny transfer dużych ilości substancji toksycznych z pokarmu, którym odżywia się babka bycza na wyższe piętra piramidy troficznej w tym człowieka.